

**ПРАВИЛНИК
ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА И ДЕЙНОСТТА
НА КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ
КЪМ ВИСШИЯ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ**

**Глава Първа
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ**

Чл. 1. Този правилник урежда състава, дейността, структурата и организацията на работа на Комисията по правни въпроси към Висшия адвокатски съвет (ВАдвС), наричана по-нататък „Комисията”.

Чл. 2. (1) Комисията е постоянно действащ, помощен орган към ВАдвС без статут на самостоятелно юридическо лице, създаден на основание на чл. 119, ал. 2 от Закона за адвокатурата (ЗА) с протоколно решение на № 1902 от 03.06.2016 г. на ВАдвС.

(2) Комисията има за цел да подпомага ВАдвС при осъществяване на правомощията му по чл. 122, ал. 1, т. 11 и 12 от ЗА и чл. 150, ал. 4 от КРБ.

Чл. 3. Дейността на Комисията се осъществява при спазване принципите на законност, публичност, независимост и безпристрастност.

**Глава Втора
СЪСТАВ НА КОМИСИЯТА**

Чл. 4. (1) Комисията е колегиален орган, който се състои от Председател и седем члена.

(2) (Изм. – Р451/19.05.2022 г.) Председателят на Комисията е и член на Висшия адвокатски съвет.

(3) Членове на Комисията са ръководителите на отделните секции.

**Глава Трета
ПРАВОМОЩИЯ**

Чл. 5. Комисията подпомага дейността на ВАдвС като:

1. Изготвя становища по:

- проекти за нормативни актове;

- конституционни дела, по които ВАдвС е конституиран като

заинтересована страна по реда на чл. 18, ал. 2 от Закон за Конституционен съд,

- тълкувателни дела, образувани пред ВКС, ВАС или съвместни тълкувателни дела на двете съдилища, по които ВАДв.С е конституиран като заинтересована страна.

2. Изготвя доклади и прави предложения:

- за усъвършенстване на законодателството, включително изготвя проекти за нормативни актове;

- за издаване на тълкувателни решения по въпроси, по които е налице неправилна или противоречива практика;

- за отправяне на искания за установяване на противоконституционност на закон, с който се нарушават права и свободи на гражданите, в съответствие с правомощието на ВАДвС по чл. 150, ал. 4 от Конституцията.

Глава Четвърта ***СТРУКТУРА НА КОМИСИЯТА***

Чл. 6. (1) (изм. с Р1603/08.02.2019 г., изм. с Р1968/18.07.2019 г., изм. Р447/19.05.2022 г.) Комисията се състои от шест самостоятелни секции в следните области на правото:

1. конституционно и държавно право;
2. наказателно право и наказателен процес;
3. гражданско право и граждански процес и търговско право;
4. административно право и административен процес;
5. данъчно, финансово и осигурително право;
6. международно право и право на Европейския съюз.

(2) Всяка секция се състои от ръководител и от адвокати – експерти в съответната област.

Глава Пета ***ПРАВОМОЩИЯ НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА КОМИСИЯТА***

Чл. 7. (1) Председателят на комисията:

1. ръководи Комисията с помощта на ръководителите на отделните секции;

2. свиква и ръководи заседанията на Комисията;

3. прави предложения до ВАДвС за привличане и освобождаване на експерти от отделните секции;

4. извършва всички дейности от своята компетентност в рамките на процедурите, регламентирани в Глава Девета от този Правилник;

(2) При отсъствие председателят на Комисията може да упълномощи с правата си друг член на ВАДвС.

Глава Шеста ***РЪКОВОДИТЕЛИ НА СЕКЦИИ***

Чл. 8. (1) Секциите се ръководят от адвокати, избрани от ВАДвС по предложение на членовете на ВАДвС или на други органи на адвокатурата.

(2) За ръководители на секциите се избират адвокати с високи професионални и морални качества, притежаващи доказани познания, опит и авторитет в съответните правни области.

(3) Ръководителите на секции нямат мандат и могат да бъдат освободени по всяко време по тяхно желание или по целесъобразност с решение на ВАДвС.

Чл. 9. Ръководителите на секции:

1. организират работата на експертите от секцията, която ръководят;
2. изпълняват решенията на ВАДвС и разпорежданията на председателя на Комисията;
3. следят за своевременното изпълнение на разпределените в секцията преписки, доклади, предложения и становища;
4. свикват и ръководят заседания на експертите от секцията;
5. правят искания до Председателя за свикване на заседания на Комисията или на общи заседания на две или повече секции.
6. извършват всички дейности в рамките на процедурите, регламентирани в Глава Девета от правилника, касаещи дейността на съответната секция;

Глава Седма ***ЕКСПЕРТИ***

Чл. 10. (1) Експертите са адвокати с високи професионални и морални качества, притежаващи доказани познания и опит в съответната правна област.

(2) Първоначалният избор на експерти в отделните секции се извършва от ВАДвС по предложения на избраните ръководители на секцията или членове на ВАДвС.

(3) Експертите нямат мандат и могат да бъдат освободени по всяко време с решение на ВАДвС.

(4) С решение на ВАДвС експертната листа може да се попълва с нови експерти, предлагани от ръководителите на съответните секции, от членове на ВАДвС или от Адвокатските съвети на адвокатските колегии.

(5) Към предложението за включване на определен адвокат като експерт, задължително се прилага Декларация-съгласие, в която адвокатът заявява, че е съгласен да осъществява дейността си като експерт, без възнаграждение, по реда, условията и в сроковете на този правилник.

(6) Листата на експертите е публична и се обявява на сайта на ВАДвС, като се посочва и правната област на всеки експерт.

Чл. 11. (1) Експертите:

1. изготвят писмени доклади и становища, възложени им от Председателя или ръководителите на секции;
2. по покана на Председателя или ръководителите на секции участват в заседанията на Секцията, в съвместни заседания на няколко Секции и в заседанията на Комисията.
3. извършват други дейности, възложени им от Председателя или ръководителите на секции;
4. предоставят периодична и текуща информация за извършване на възложените им дейности при направено искане от Председателя или ръководителите на секции.

(2) Когато изготвения доклад или становище се обявяват на сайта на ВАДвС, задължително се посочва и името на експерта/експертите, които са ги изготвили.

Чл. 12. При необходимост и по решение на ВАДвС Комисията може да привлича външни експерти по определени въпроси.

Глава Осма ***АДМИНИСТРАЦИЯ НА КОМИСИЯТА***

Чл. 13. (1) При осъществяване на своите правомощия Комисията се подпомага от администрацията на ВАДвС, която осъществява и деловодното и административно обслужване на Комисията.

(2) За постъпилите в Комисията предложения, сигнали, искания и други писмени материали, и действията на Комисията по тях, се води отделен регистър по реда на постъпването им, в който се отбелязват:

- деня на постъпване;
- ръководителят на секция, на която се разпределя
- предварителното становище на ръководителя на секция;
- определения експерт-докладчик;
- срокът, в който трябва да се изготви мотивиран доклад от експерта-докладчик;
- срокът, в който трябва да бъде депозирано становището от ВАДвС до съответния орган, ако е определен такъв срок.

(3) Председателят на ВАДвС определя служител от администрацията на ВАДвС, който отговаря за организацията на деловодното обслужване и администриране на дейността на Комисията, съобразно предвиденото в този Правилник, включително за воденето на регистъра на ал. 2

Глава Девета **ДЕЙНОСТ НА КОМИСИЯТА**

Раздел I

Процедура за разглеждане на предложения /сигнали/ по чл. 122, ал. 1, т. 11, предл. 2 и т. 12, предл. 1 от ЗА

Чл. 14. (1) Право да отправят предложения /сигнали/ по чл. 122, ал. 1, т. 11, предл. 2 и т. 12, предложение 1-во от ЗА има всеки адвокат и органите на адвокатурата, като ВАДвС има правото и да се самосезира.

(2) Предложенията и сигналите се завеждат в деловодството на ВАДвС, вписват се в регистъра по чл. 13, ал. 2 и незабавно се докладват на председателя на Комисията.

(3) Председателят образува преписка и съгласувано с ръководителите на секциите определя ръководител на секция, който да изготви предварително становище за допустимост и вероятна основателност на искането.

(4) Когато предварителното становище по ал. 4 е за недопустимост или за вероятна неоснователност на искането, ръководителят на секцията изпраща становището си до Председателя с предложение да не се възлага изготвяне на мотивиран доклад по реда на чл. 15.

(5) Когато предварителното становище по ал. 4 е за допустимост и вероятна основателност на искането, Председателят възлага изготвяне на мотивиран доклад и съгласувано с ръководителите на секциите определя експерт-докладчик, който да изготви мотивиран доклад по чл. 15. Когато повдигнатият въпрос касае различни области на правото докладчиците могат да бъдат експерти от повече от една секции, като в този случай Председателят определя водещата секция и възлага на ръководителя на водещата секция да координира дейността на експертите-докладчици.

(6) Председателят на Комисията изпраща незабавно по електронен път предложението (сигнала), заедно с всички приложения към него до членове на ВАДвС за вземане на отношение и ги уведомява за определения експерт - докладчик.

Чл. 15. (1) В едномесечен срок от постъпване на предложението /сигнала/, експерт - докладчикът прави мотивиран доклад, който може да съдържа следните предложения:

а) същото да бъде оставено без уважение поради това, че е недопустимо и/или е вероятно неоснователно.

б) за откриване на процедура по отправяне на предложение до компетентните органи, ако прецени, че същото е допустимо и е вероятно основателно.

(2) Мотивираният доклад по ал. 1, б. “а“ се внася за одобрение на първото следващо заседание на ВАДвС. На заседанието ВАДвС може да изслуша експертите, изготвили доклада и ръководителите на съответните секции.

(3) Докладът по ал. 1, б. “б“ се изпраща за сведение на всички членове на ВАДвС, като Ръководителят на секцията възлага на експерта-докладчик да изготви проект на предложение до компетентните органи в съответствие с изводите в Доклада.

(4) Проектът на предложение на ВАДвС по чл. 122, ал. 1, т. 11, предл. 2 и т. 12, предл. 1 от ЗА следва да бъдат изготвяни от експерта-докладчик не по-късно от три месеца от датата на постъпване на първоначалните сигнали и предложения. Проектът на предложение се внася за одобрение в първото следващо заседание на ВАДвС. На заседанието ВАДвС може да изслуша експертите, изготвили доклада проекта на предложение, както и ръководителите на съответните секции.

Раздел II

Процедура за дейността на ВАДвС

по реда на чл. 122, ал. 1, т. 11, предл. 1 и т. 12, предл. 2 от ЗА

Чл. 16. (1) В деня на постъпване в деловодството на ВАДвС на искането за становище по проект за нормативен акт, съответно на определението на съответния съд, с което ВАДвС е конституиран като заинтересувана страна по тълкувателно дело, председателят на Комисията образува преписка и съгласувано с ръководителите на секции я разпределя на експерт – докладчик от съответната секция. Когато изготвянето на становище касае различни области на правото може като експерт - докладчици да бъдат определени повече експерти от две или повече секции.

(2) Председателят на Комисията изпраща незабавно по електронен път искането за становище, заедно с всички приложения към него до всички членове на ВАДвС за сведение и отношение и ги уведомява за определения експерт – докладчик.

Чл. 17. Председателят на Комисията изпраща незабавно по електронен път искането за становище, заедно с всички приложения към него, до експерт - докладчика и определя срок за представяне на становището.

Чл. 18. (1) Изготвеният проект на становище се изпраща на членовете на ВАДвС за сведение и отношение най-малко три работни дни преди определения краен срок за внасяне на становището в съответния орган, който го е изискал.

(2) (Нова – Р450/19.05.2022 г.) В случай, че повече от половината от основните членове на Висшия адвокатски съвет са изразили отрицателно отношение по представения проект, проектът на становище не се представя.

Раздел III

Процедура за дейността на ВАДв.С по реда на чл. 150, ал. 4 от КРБ

Чл. 19. (1) Предложението /сигналът/ се завежда в деловодството на ВАДвС, вписва се в регистъра по чл. 13, ал. 2 и незабавно се докладва на Председателя на ВАДвС.

(2) Председателят образува преписка и съгласувано с ръководителите на секциите определя ръководител на секция, който да изготви предварително становище за допустимост и вероятна основателност на искането.

(3) Когато предварителното становище по ал. 2 е за недопустимост или за вероятна неоснователност на искането, ръководителят на секцията изпраща становището си до Председателя с предложение да не се възлага изготвяне на мотивиран доклад по реда на чл. 20.

(4) Когато предварителното становище по ал. 2 е за допустимост и вероятна основателност на искането, Председателят възлага изготвяне на мотивиран доклад и съгласувано с ръководителите на секциите определя експерт-докладчик, който да изготви мотивиран доклад по чл. 20. Когато повдигнатият въпрос касае различни области на правото може като експерт - докладчици да бъдат определени повече експерти от две или повече секции, като дейността им се координира от ръководителя на водещата секция, който се определя от председателя на комисията.

Чл. 20. (1) В едномесечен срок от постъпване на предложението /сигнала/, експерт - докладчикът прави мотивиран доклад, който може да съдържа следните предложения:

а) същото да бъде оставено без уважение поради това, че е недопустимо и/или е вероятно неоснователно.

б) за откриване на процедура по изготвяне на искане за установяване на противоконституционност, ако прецени, че същото е допустимо и е вероятно основателно.

(2) Мотивираният доклад по чл. 20, ал. 1, б. “а“ се внася за одобрение на първото следващо заседание на ВАДв.С. На заседанието ВАДв.С може да изслуша експертите, изготвили доклада и ръководителите на съответните секции.

(3) Докладът по чл. 20, ал. 1, б. “б“ се изпраща за сведение на всички членове на ВАДвС, като Ръководителят на секцията възлага на експерта-докладчик да изготви проект на Искане до Конституционния съд за установяване на противоконституционност в съответствие с констатациите и изводите в Доклада.

(4) Проектите на искания на ВАДв.С по чл. 150, ал. 4 от КРБ следва да бъдат изготвяни от експерта/ите не по-късно от три месеца, считано от датата на постъпване на първоначалните сигнали и предложения. Проектът на искане се внася за одобрение в първото следващо заседание на ВАДв.С. На заседанието ВАДв.С може да изслуша експертите, изготвили доклада и проекта на искането, както и ръководителите на съответните секции.

Раздел IV

Процедура по предоставяне на становище по конституционни дела, по които ВАДвС е конституиран като заинтересувана страна:

Чл. 21. (1) В деня на постъпването в деловодството на ВАДв.С на определението на Конституционния съд, с което ВАДвС е конституиран като заинтересувана страна по конституционно дело, Председателят на Комисията образува преписка и съгласувано с ръководителите на секции я разпределя на един или повече експерти, които да изготвят проект на становището до Конституционния съд на Република България, и определя водещата секция.

(2) Председателят на Комисията изпраща незабавно на експертите Определението и всички приложения към него документи, като определя срок за представяне на становището.

(3) Председателят на Комисията изпраща незабавно по електронен път определението и всички приложения към него документи до всички членове на ВАДвС за сведение и отношение и ги уведомява за определения експерт - докладчик.

(4) Изготвеният проект на становище се изпраща по електронен път на членовете на ВАДв.С за отношение най-малко три работни дни преди определения краен срок за внасяне на становището в КС на РБ.

Глава Десета **ФИНАНСИРАНЕ**

Чл. 22. (1) Комисията няма самостоятелен бюджет, отделен от бюджета на ВАДвС.

(2) Дейността на членовете на Комисията – председател, ръководители на секции и експертите в отделните секции е почетна и не се заплаща.

(3) При наличие на висока фактическа и правна сложност на възложената работа, ВАДв.С може по изключение да вземе решение за заплащане на възнаграждение на експерта.

(4) Разходите за консумативи и деловодните разходи, както и разносните за заплащане на възнаграждения на външни експерти, са за сметка на бюджета на ВАДвС.

Глава Единадесета ***ОТЧЕТНОСТ***

Чл. 23. (1) Комисията по правни въпроси представя пред Висшия адвокатски съвет отчети за дейността си по основните направления по глава Девета от този правилник два пъти годишно.

(2) Проектите на отчетите по ал. 1 се изготвят от служителя по чл. 13, ал. 3 и се одобряват от председателя на комисията.

ПРЕХОДНИ И ***ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ***

§ 1. Настоящият Правилник за организацията и дейността на Комисията по правни въпроси към Висшия адвокатски съвет е приет с решение №119 от 09.06.2017 г. и изменен с решение №1603/08.02.2019 г., решение №1968/18.07.2019 г. и решения № 447, 448, 449, 450 и 451/19.05.2022 г.).

§ 2. В двумесечен срок от приемането на Правилника, извършено с Решение на ВАДВС №119 от 09.06.2017 г., всички експерти от секциите, включени до момента в експертните листи на всяка секция, се уведомяват за необходимостта от предоставяне Декларация-съгласие по чл. 10, ал. 5 и представят декларацията в същия срок. Непредставянето на декларация-съгласие в срока по предходното изречение е основание за изключване от експертните листи.

§ 3. Отменя досега действащия правилник за организацията и дейността на Комисията по правни въпроси към Висшия адвокатски съвет, приет с решение № 2087 от 30.09.2016 г.